

SLOVENSKI NAROD

Kajna vsak dan popoldne, izvenim nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pešt 4 2 D, do 100 vst 20 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišništvo: Knaflova ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Odprava male mature

Potom amandmanov je prodlj prosvetni minister Stjepan Radić v Narodni skupščini s predlogi, ki pomenijo v več obzih važno novost v prosvetni politiki. Ali so te določbe smiselne in koristne, ali ne, o tem ne bomo razpravljali na tem mestu, zato je prilike in potrebe drugje. Toda moramo se odločno postaviti proti načinu, kako se te stvari odrejajo pri nas.

Amandman Stjepana Radića odpravlja zopet malo maturo iz srednjih šol. Kakor rečeno, je za nas tu stranskega pomena, ali je mala matura potrebna ali ni. Prosvetni minister se, kolikor nam je znano, sploh ni izjavil o njem nepotrebnosti, marveč je utemeljeval njeno odpravo s previsokimi stroški. Ki jih je povzročala. Sicer je to malo nenavaden argument, gotovo pa ne prepričevalen, osobito ne za prosvetni resor.

Toda težnja stvari leži drugod. Pri nas se je mala matura uvedla pred dvema letoma; uvedena je bila nenadoma in sedaj je bila prav tako nepričakovano zopet odpravljena. Ali za bodoče lahko pričakujemo, da se vnoviče uvede, in sicer prav tako čez noč. Treba samo da oddide Stjepan Radić iz ministrstva in da pride na njegovo mesto nov minister, ki se bo spomnil, da je mala matura ipak pametna uredba ali pa bo imel samo dovolj kredita in razpolago ter jo bo uvedel znova. In ta igra se lahko nadaljuje brez konca. Danes se tiče samo male mature, jutri se bo morda tika velike mature ali kake druge še važnejše določbe; prav tako se lahko čez noč uvede zopet latinščina, ali morda angleščina, se spremeni tip gimnazije, meščanske šole, učiteljska itd.

Jasno je, da taka politika v prosvetnem ministrstvu ne more imeti dobrih posledic. Kake rezultate more imeti srednješkolska vzgoja, če se s šolo eksperimentira na ta način? Lahko se reče, da naša prosveta toliko sprememb kot zadnja leta, poprej ni doživela desetletja. Če so take spremembe plod predvarnega reformističnega delovanja, rezultat premissljenega načrta, tedaj bi bilo vse v redu, pa naj so preuredbe še tako temeljite. Toda uvajanje in zopetno odpravljanje preuredb v šolah, kakor se vrši sedaj, nanaglomina in brez pravega prevdarka, to ne more imeti dobrega rezultata. Kako se bodo počutili dijaki v teh zmedenih predpisih, s kakim respektom bodo starši gledali na šolo, kjer je danes to šabo, kar je bilo večkrat dobro in obratno. In vsi, ki imajo opraviti s šolo, bodo ob vsaki spremembi v vladi s strahom čakali, da novi prosvetni minister prei liče in preobrbe to, kar je uvedel njegov prednik.

Če le kje, se v prosveti ta praksa ne sme uveljaviti. Naj bi prosvetna oblast izdala po prevdarku in po primernih strokovnjakihi načrt za srednje šole za vsa država, naj se ta načrt predebatira, kakor je potrebno, potem pa naj se uvede v prakso in naj ostane nespremenjena vsaj toliko časa, da se pokaže njegove dobre strani. Le po tej poti more razvoj naše šole tvoriti nekaj organičnega in dobrega; ako ostane samo pri sedanjih praksah, bo srednja šola in prosveta sploh izgubila vsak kredit in postala politikum, kakor vse drugo. Tega pa si pač ne moremo želeli.

BEG PONAREJALCA DINARSKIH BANKOVCEV IZ JEČE

Zagreb, 31. marca. Glasovit ponarejalec dinarskih bankovcev Zardija, ki je na slahen način izvršil ponarejanje naših dinarskih bankovcev v ogromni množini, je pobegnil iz kaznilnice v Lepoglavi. Zardij je bil pred zagrebskim sodiščem obsojen na 15 let ječe radi ponarejanja bankovcev. Pobegnil je Zardij pred sedmimi meseci. Neke noči je prispeel pred zidovje kaznilnice mal zaprt avto, v katerem je bila polna soferija neka elegantna dama. Noč je bila zelo viharna in temna. Stražniki so se poskrili. To tmo je Zardij izbrabal, da se je spustil iz svoje celice po vrvi preko zidu in takoj stopil v avtomobil. Šele drugo jutro so ugotovili, da je Zardij pobegnil. Iskali so ga povsod. Na vse strani so bile odposlane tiravice za njim.

Reška kvestura je sedaj obvestila zagrebsko policijo, da so na Reki prijeli ponarejalca Zardija in da se nahaja v reških zaporih. Uvedeno je postopanje, da se Zardij izroči našim oblastem.

SPOMENIK SARI BERNHARDT

Pariz, 31. marca. Listi javljajo, da se postavi v Parizu Sari Bernhard monumentalni spomenik.

Po sprejemu proračuna

Narodna skupščina je izumrla. — Posvetovanja radičevskih in radikalnih ministrov. — Avdijske na dvoru. — Radić obsoja odgoditev skupščine. — Kombinacije o rekonstrukciji vlade. —

Beograd, 31. marca. Včerajšnje končnega glasovanja o proračunu se je udeležilo 276 poslancev, tako da jih je manjkalo 39. Proračun je bil sprejet z dvotretjinsko večino, ker je glasovalo zanj 186, proti pa 90 poslancev. Izid glasovanj je zbudil v vladnih vrstah viharje odobravanja. Radikali so klicali: »Živel Pašić!«, opozicija pa jim je odgovarjala: »Živela korupcija!«, »Živel Rade Pašić!« Med silnim vikom in truščem je naposled predsednik Subotić sejo zaključil. Splošno se je opazovalo, da so se radičevci držali zelo rezervirano in se niso udeleževali prepiranja, a tudi ne radikalnih ovacij Pašiću.

Beograd, 31. marca. V Narodni skupščini danes vlada popolno zatišje, ker so se poslanci večinoma že razkoročili. Pač pa je včeraj proti koncu proračunske debate skupščina zelo viharna in burna. Po kuluarjih je bilo vse polno narodnih poslancev, novinarjev in drugega občinstva, tudi galerije so bile natrpane.

Včeraj od 18. do 20. je bil na dvoru minister Stepan Radić. Po avdijski je Radić izjavil, da ne bo več trpel korupcije ter je aludiral na največjo afero med Radomirjem Pašičem in Dragišo Stojadinovićem. Stepan Radić je izrazil tudi svoje nezadovoljstvo, da je Narodna skupščina odgodena, češ da se je to zgodilo brez njegove vednosti. Zarjeval je, da bo zahteval, da se Narodna skupščina skliče že 12. aprila. Politični krogi Radićevo izjavo komentirajo ter je splošno povsod vzbudila veliko senzacijo.

Stjepan Radić in radikalna afera

Radićev «Dom» o aferi R. Pašić - D. Stojadinović. — «Treba je počakati!» — Radićevci ne nastopijo sami, ampak računajo na intervencijo krone.

Zagreb, 31. marca. Po dolgem molku je včeraj glavni organ HSS »Dom« spregovoril o aferi Radomirja Pašića in Dragiša Stojadinovića. Priobčuje kratek članek, v katerem naglašja, da so se pojavile v Beogradu strahovite obtožbe; drug drugega obtožuje jeta sin ministr. predsednika Radomir Pašić in zet radikalnega prvaka Ljube Jovanovića, načelnik v trgovskem ministrstvu Dragiša Stojadinović. Radomir Pašić je vse obtožbe proti Ljubi Jovanoviću lastnoročno podpisal. »Dom« nato pristavlja, da sedaj še ni mogoče izreči pravilne sodbe, ker ima besedo sodišče. Vendar pa Narodna skupščina ne more dopustiti, da bi se aferi prenesla na politično polje. Vodstvo HSS o tej zadevi še ni razpravljalo, vendar pazljivo zasleduje razvoj

aferi in bo spregovorilo, ko se stvar razjasni in točno presodi. »Dom« omejuje, da ta afera na zunanje laško Jugoslavij mnogo škoduje, vendar ino zozemstvo zaupanje in drugi ustavnifaktor, ki ne stori nikomur nikake kriviice in tudi ne trpi nikake korupcije.

Zelo čudno poročilo na priobčuje »Dom« glede odgoditve Narodne skupščine. Pravi, da je opozicija zahtevala odgoditve Narodne skupščine do 10. maja, dočim so radičevci vedno zahtevali, da se seje skupščine vrše tudi v aprilu in da se dovoli le kratek odmor za velikonočne praznike. K temu poročilu še pristavlja »Dom«, da je bila Narodna skupščina po največjih poročilih odgodena do 5. maja t. l., ker so se radičevci uprli predolgi odgoditvi.

Vojni minister odstopi?

Beograd, 31. marca. Kakor poročajo nekateri listi, je treba računati s skorajšnjo demisijsko vojne ministra generala Trifunovića. Vzrok njegovega omanjega stališča leži v znani oprotili razsodbi kasacijskega sodišča napram generalu Mitroviću, ki je nato očitai vojnu ministru, da ga je dal preganjati iz osebnega maščevanja.

Občinske volitve v Dalmaciji

Beograd, 31. marca. V notranjem ministrstvu je podpisal ukaz, s katerim se razpisujejo občinske volitve v Dalmaciji za 16. maja t. l. Notranje ministrstvo je že odposlalo velikim županom v Dalmaciji zadevna navodila, kako se imajo izvršiti občinske volitve.

Veliki župan dr. Perović je nastopil 15dnevni dopust. Radičevci trdijo, da se dr. Perović več ne vrne na svoje mesto, nasprotno pa zatrjujejo radikali, da se po dopustu takoj povrne na svoje staro službeno mesto.

PASIVNA TRGOVINSKA BILANCA AVSTRJE

Dunaj, 3. marca. Avstrijsko trgovsko ministrstvo objavlja uradno statistiko glede avstrijskega izvoza v mesecu januarju t. l. V tem mesecu je Avstrija uvozila raznega blaga za 224.3 milijonov šilingov, izvozila pa za 108.4 milijonov, tako da znaša svoja celokupnega pasiva 116 milijonov. Uvoz se je v mesecu januarju znatno povešal, dočim je izvoz zelo padel v primeri z istim mesecem lanskega leta.

Poskušen atentat na Masaryka

Olomuc, 30. marca. Pred okrožnim sodiščem se nadaljuje proces proti trem pomagačem morilca Analiije Leyrer, in sicer proti Gezi Breiterju, Leopoldu Dochnalu in Karlu Hudačku. Vsi trije so obtoženi vohunstva in poskušenega atentata na prezidenta republike dr. Masaryka in zunanega ministra dr. Beneša. Obtoženci so sami priznali, da so prišli po nalogu tajne madžarske organizacije na Čehoslovaško, da bi izvršili atentate na vodilne osebnosti Čehoslovaške republike, zlasti na dr. Masaryka in dr. Beneša. Proces bo trajal več dni.

Budimpešta, 30. marca. V parlamentu so včeraj živo razpravljali vprašanje razpusta tajnih madžarskih organizacij. Opozicija je odločena, da se to vprašanje načne takoj po velikonočnih praznikih povodom proračunske debate. Vlada skuša na vsak način demantirati vesti, da bi bili aktivni oficirji člani tajnih organizacij.

POVIŠANJE LEZARINE ZA UVOZNO BLAGO

Beograd, 30. marca. Po odrediti finančnega ministrstva se s 1. aprilom t. l. poviša ležarina za uvoženo blago za 100%. Proti tej odrediti finančnega ministrstva nastopajo vsi trgovski in gospodarski krogi in je pričakovati intervencije vsch trgovskih zbornic v naši državi.

PRORAČUNSKI PROVIZORIJ V FRANCIJI SPREJET

Pariz, 30. marca. Poslanska zbornica je s 429 : 131 glasovom sprejela proračunski provizorij za mesec april.

Nova odkritja v madžarskem škandalu

Bivši minister grof Teleky je priznal, da je vedel za ponarejanje frankov in da je falzifikatorje moralno podpiral.

Budimpešta, 31. marca. Včeraj se je izvršil važen preokret v madžarski ponarejalski aferi. Na zahtevo francoskih delegatov so ibili ponovno zaslišani Windischgrätz, Nadossy, Görö in nato bivši ministriški predsednik grof Teledky. Ker so obstajala med izpovedbami Göröja in Telekyja bistvena nasprotja, je bila včeraj odredjena konfrontacija obeh.

Bivši ministriški predsednik Pavel Teleky se je moral včeraj javiti pri državnem pravdnistu, kjer so ga skozi tri ure zasliševali v prisotnosti Francozov. Med zasliševanjem so se primerjale izpovedbe Windischgrätz, Nadossyja in majorja Göröja. Ker so bila razna nesoglasja, so pozvali Telekyja, da pregledno in sumarično navede dejstva, ki so bila merodajna pri ponarejalski akciji. Teleky je nato priznal, da je naprosil majorja Göröja, da mu predloži obširno poročilo o komercijalni in tehnični

strani zasnovane ponarejalske akcije. Görö je sestavil tak ekspozice: Görö e Telekyju tudi zaupno povedal, da se vrši ponarejanje francoskih bankovcev s pomočjo kartografičnega inštituta in da bo koncem uspeh zadovoljiv. Sam je prekinil vsake zveze z Windischgrätzom ter je naročil Nadossyju, da prepreči načrte princa Windischgrätzja. Ko so mu predložili izpovedbe zaprtih ponarejalcev, je grof Teledky izjavil, da vztraja pri svoji izpovedbi ter je nato zapustil državno pravdnistvo. Francozi so zahtevali nato konfrontacijo med Telekyjem in Göröjem. Konfrontacija je razjasnila mnoga važna protislovja. O uspehu te konfrontacije doslej ni bila javnost obveščena. Pričakovati pa je, da pride do važnega preokreta v ponarejalski aferi, ker se vedno bolj kaže, da je v to afero zapleten tudi bivši ministriški predsednik Pavel Teleky.

Generalska vlada v Rumuniji

Bukarešta, 31. marca. Včeraj opoldne je general Avarescu sestavil novo vlado. Ministri so nato prisegli kralju. Vlada je sestavljena takole: general Avarescu, ministriški predsednik;

Goga, notranji minister; Mitilencu, zunanji minister; Lapadatu, finančni minister; general Mircescu, vojni minister;

general Coanda, trgovanski minister; general Valeanu, prometni minister;

Petrovici, javna dela; Cudalbu, pravosodni minister; Negulescu, prosvetni minister; Goldis, minister ver; Garofild, poljedelstvo;

Trancu-Jassy, socijalna politika; Lupas, narodno zdravje;

Nitza, minister za Besarabijo; Döri-Popovici, minister za Bukovino;

Groza, minister za Sedmograško.

Razen treh ministrov, ki so bili doslej člani nacionalne stranke, so vsi ostali ministri pristajali ljudske stranke. Nacionalna in kmečka stranka bosta odslej v opoziciji skupno z dosedanjo vladno liberalno stranko.

BOLGARSKA NAKAZALA OBROK VOJNE ODŠKODNINE

Beograd, 31. marca. Po poročilih iz Sofije je bolgarska Narodna banka nakazala naši držvi obrok vojne odškodnine v znesku treh milijonov zlatih levov.

Šahovski turnir na Semmeringu

Spielmann prvi, dr. Aljehin drugi, dr. Vidmar tretji.

Semmering, 31. marca. Včeraj je bil končan šahovski turnir. Največje zanimanje je bilo za partijo Spielmann-Aljehin. Proti koncu pri 31. potezi je Spielmann ponudil Aljehinu remis. Aljehin je ponudbo sprejel ter nato Spielmannu čestital k prvi nagradi. Za njim je Spielmannu čestital dr. Vidmar. Po XVII. kotu je bil položaj sledeči: Robert Spielmann 13 točk, dr. Aleksej Aljehin 12 in pol, prof. dr. Milan Vidmar 12 točk, Aron Niemcoviç in dr. S. Tartakower 11 in pol, Akiba Rubinstein in dr. S. Tarrasch 10, Retti 9 in pol, Grünfeld 9, Janowsky 8 in pol, dr. Treybal 8, dr. Vayda 7 in pol, Yates 7, Gilg in Kmoch 6, Davidson 5 in pol, dr. Michel 4 in pol, Rosselli 1.

Zmagovalec Spielmann je rodom Dunajčan, Zvečer so na svečanem banketu razdelili nagrade:

Spielmann je dobil 3500 šilingov, dr. Aljehin 2500, dr. Milan Vidmar 2000, četrti in peti, darilo sta si delila Tartakower in Niemcoviç. Šesto in sedmo dr. Tarrasch in Rubinstein, osmo Retti in deveto Grünfeld.

Prvi šahovski mojster Spielmann je bil rojen leta 1883, na Dunaju. Ze kot 6letni deček se je učil šaha. Prvič je nastopil v mednarodnem šahovskem turnirju leta 1902, v Berlinu. V Opatiji leta 1912, je dosegel prvo mesto. V San Sebastianu naslednjega leta se je ovrkat spopadel z Niemcoviçem.

AVSTRJSKE KOLONIJE V RUSIJI

Dunaj, 30. marca. Po poročilih iz Moskve je prisplela v Rusijo prva avstrijska kolonija, broječa 200 odraslih in 17 otrok. Ta kolonija je najela v Semirečenskem ozromen kompleks zemlje. Tu namerava kolonija organizirati predvsem praktično mlekarstvo, sadjarstvo in zelenjarstvo. Avstrijska vlada je dala tej koloniji na razpolago 40.000 rubljev. Kolonija je pripeljala s seboj tudi razne poljedelske stroje v vrednosti 18.000 dinarjev.

Senator Borah proti fašizmu

Washington, 25. marca. Na dnevnem redu senata je debata o ratifikaciji pogodbe glede ureditve dolgov Italije in Belgije Zedinjenim državam. Predsednik finančnega odbora, senator Smoot, je zagovarjal dogovor z Italijo in pojasnil stališče vlade v tej stvari.

Politihi računajo, da bo razprava o tem predmetu zelo burna. Nepomirljivi senatorji se hočejo z vso silo upreti ratifikaciji pogodbe. Vodja opozicije, senator Borah, je izjavil, da bodo opozicionalni senatorji napeli vse sile, da preprečijo nadaljevanje fašistovskega režima na prostora Američanov. Dogovor z Italijo pomenja, da se je njen dolg v Zedinjenih državah črtal za dobrih 75 odst. To je znesek, ki ga bo treba

Boji v Siriji

London, 28. marca. s «Times» poročajo, da so francoske čete zavzele mesto Nebko, ki leži na pol pota med Damaskom in Hasmo. Francozi so imeli občutne izgube.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA. Lesni trg. Precej povpraševanja in ponudb. Prodana 2 vagona hrastovih bous 27, 34, 41, 60 mm od 2 do 5.30 in fco Sušak 1500 Din in 1 vagon smrekovih in jelovih desk 20 mm, I, II, III, 4 m, fco meta Postojna 560 Din.

Zitni trg. Precej ponudb, malo povpraševanja. Prodani 1 vagon času prim. suhe mlevne koruze fco. Belt Monastir 117 dinarjev.

Effekti: 2½% drz. renta za vojno škodo denar 288, blago 293; 7% invest. pos. iz leta 1921 denar 73, blago 76; Celjska posojilnica dd. denar 200, blago 204; Merkantilna banka 102; Prva hrvatska štedionica denar 865, blago 872; Kreditni zavod denar 168, blago 175; Slavenska banka denar 49; Strojne tovarne in livarne denar 100, blago 104; Trboveljska promogovorna družba denar 356, blago 362; Nilag dd. blago 34; Združene papirnice denar 100; Stavbna družba dd. Ljubljana denar 60, blago 70; Sešir dd. denar 110; 4½% kom. zad. dež. bke. denar 20, blago 22; 4½% zast. I. kr. dež. banke denar 20, blago 22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.936—10.976, Praga 168.20—169.20, Pariz 194—196, Londot 276.14—277.34, Trst 228—229.20, Berlin 15.525—15.565.

Valute: dolar 56.125—56.415. Effekti: Ljubljanska 190, Hipoteka na banka 66—66½, Jugobanka 98—99, Praštediona 870—872.50, Slavenska 50—51 Slavonija 42—43, Trboveljska 370—380, Union, paromlin 400, Vevče 100.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.135, Pariz 18, London 252475, Newyork 519.25, Milan 20.89, Praga 15.355, Dunaj 73.25.

Trst: Beograd 43.75—43.80, Pariz 85—85.85, Newyork 24.825—24.835, London 120.85—120.95, Curih 478.50 do 478.25, Dunaj 349—352, Praga 73.50 do 73.80.

Politični viharji v inozemstvu

Krvave demonstracije v Parizu in Leipzigu. Poraz francoske vlade. Madžarski fašizatorji. Pred nasilnimi volitvami v Rumuniji in Grčiji.

V nedeljo so se vršile v nekem pariškem okraju nadomestne volitve v parlament in senat. V obeh volitvah sta si stala nasproti dva komunistična in nacionalistična kandidata. Zmagal je s 12 glasovi večino glasov komunisti. Ko je bil svečan objavljen izid, so prišli i komunisti i nacionalisti v centru mesta velike demonstracije. Policija na konjih je komuniste kmalu razpršila, nacionalisti pa so prodrii do Velike opere, kjer so navahili na močan kordon policije. Prišlo je do spopada, pri katerem je bilo več demonstrantov ranjenih. Nekaj 13letni dečko, ki je bil tudi med demonstranti, je dobil s pendrekom tako močno po glavi, da se je zgrudil nezavesten na tla. Na prevozu v bolnico je dečko umrl, ker mu je kri vtrla v možgane. Desničarski poslanci napovedujejo, da bodo vlado hudu napadli v parlamentu radi tega žalostnega dogodka, ki je izzval v vsem Parizu veliko razburjenje.

Vlada ni izvajala konsekvenc in ne dala demisijske.

Nemški fašisti v Leipzigu so imeli v ponedeljek zvečer zborovanje proti boljševizmu. Takoj v začetku zborovanja je padlo par strelcev, ki so povzročili veliko paniko. To so porabili komunisti, ki so vdrli v dvorano in napadli nacionaliste. Pretepi so se nadaljevali tudi po ulicah, dokler ni policija naredila reda. Ranjenih je bilo več oseb, med njimi tudi en policijski uradnik.

Tudi sicer ima francoska vlada v parlamentu zelo težavno stališče, ker se ne more opirati na kompletno večino, ampak je navezana včasih na podporo socialistov, včasih na podporo zmerne desnice, kakor pač nanese. Kadar pa pri kakem vprašanju terena ne pripravi dovolj skrbno, se ji čisto zgrdi, da ostane v manjšini in s svojimi predlogi propade. Tako je bilo tudi v ponedeljek, ko je zbornica razpravljala o vojaških kreditih za Sirijo in Maroko. Z večino tih glasov je parlament sprejel komunistični predlog, naj se ti krediti znatno reducirajo. Proti vladi so glasovali poleg komunistov in socialistov mnogi njeni lastni pristaši, za njo pa skoraj kompaktno ves desničarski blok, ki je sicer v najostrejši opoziciji. Glasovanje je izzvalo v parlamentu in v javnosti veliko burjo, kljub temu pa

Rumunija je dobila novo vlado, ki jo je sestavila ljudska stranka generala Averesca. Ta stranka je bila v sedanjem parlamentu najmanjša, imela je le pet ali šest poslancev, kljub temu pa se nadeja, da bo pri volitvah zmagala, kar je pri rumunskih razmerah ne le mogoče, ampak celo verjetno. Kako se bodo morale volitve vršiti, si pač lahko mislimo.

Madžarski parlament se še vedno ubija z zadevami, ki so v zvezi s ponarejalstvo atera. Vsak dan prihajajo na svetlo nove umazanosti in je za madžarske mogočnice samo sreča, da se je svet njihove tragikomedije že naveličal in ji ne sledi več tako pozorno. Na ponedeljki seji parlamenta pa je zbrudilo vendarle ogromen vihar, ko so opozicionalci povedali, da je glavni obtoženec princ Windschitz odsvolil svoje dosedanje zagovornike in da mu je novega zagovornika določil sam ministrski predsednik grof Bethlen.

Ivana K. pri Predoviču, ki je bil obtožen, da je trdel pri svojem gospodarju mast, ovirale in salo, vsega skupaj za okoli 500 Din. Obtožnica je prignala, da je res pobral od mesarja Javornika zavrženo salo, katero je očistil, posušil in prodal. Ni pa s tem napravil nobene škoda, Kljub temu je dobil 4 tozbe.

Sokol Tabor

ključ vse svoje prijatelje v dnevih vstajenja in pomladnega preroda. Tabor je spomenik našega narodnega osvobođenja, je dete svezeke poprevarnega društvenega ozračja v novi državi.

V LJUBLJANI, 30. marca 1926. ZA ODBOR SOKOLA I.: Jos. Tratar, tajnik. Dr. P. Pestotnik, starosta.

su proti prof. Kendi, prepovedal delovanje naprednemu dijaškemu dramatičnemu in katoliškemu dijaškemu krožku. ... Razpust društva v Avčah. Videmski prefekt je razpustil 14. marca »Izobraževalno društvo v Avčah« in odredil zaplombo njegovega premoženja. V tozadevnem aktu trdi videmski prefekt, da je bilo društvo »birališče slovenskih iredentistov«, da je razvijalo protitalijansko kampanjo in da je sejalo »sovrašтво do Italijanov« in s tem ogrožalo »javno varnost«. Tako ta smešna utemljujev. Dejansko pa je bilo društvo razpuščenno, ker so vaščani pri neki priliki prepteli nekoga domačina-izdajalca, fašista Erjavca.

Novo preseljevanje narodov?

Pred sto leti je opozoril Thomas Robert Malthus v svojem znamenitem delu na to, da ima preoblijudenost zemlje svoje gotove meje. Od tistega časa so skušali že mnogi sociologi ugotoviti, koliko ljudi lahko sploh živi na svetu. O tem zanimivem vprašanju je predaval nedavno v pruski akademiji prof. Pench. Po njegovem mnenju je na zemlji prostora za 8 milijard ljudi. To pomeni, da bi moralo živeti v vsakem kvadratnem kilometru 53 ljudi. Na prvi pogled to ni mnogo, toda pomisliti moramo, da zavzemajo 40 odstotkov suhe zemlje pustine tako, da bi prišlo na vsak kvadratni kilometer približno 90 ljudi.

Po zadnji statistiki je na svetu 1 milijarda 800 milijonov ljudi, torej niti četrtnina šteta, ki ga dopušča prof. Pench. Če bi se pa ljudje tako množili, kakor so se v 19. stol., bi bila zemlja v glednem času preobljudena. Stare kulturne države so že zdaj preobljudene. Zato vidimo, kako si ljudje pomagajo z omejitvijo porodov. To sredstvo proti preobljudenosti je seveda nevarno, ker gre lahko predaleč in se začne degeneracija. Pač pa so zelo malo ali pa sploh neobljudene ogromne pokrajine in tropičnih kraji in tudi na severu, osebno v Sibiriji, kjer je podnebje za ljudi, ki niso vajeni hudega mraza, malo neugodno. Zato je zemlja tam rodovitnejša. Tropični kraji bi bili lahko gosti naseljeni (n. pr. Java), toda rase, ki žive v teh krajih, niso dovolj plodne, izseljevanje iz preobljudenih delov sveta pa ovira tropično podnebje. Vendar bi se pa mogli izseljenci aklimatizirati, če bi prodirali v tropične kraje polagoma. Med Evropo in tropičnim pasom leži Sahara tako, da o izseljevanju po suhem ne more biti govora. Pač pa bi se lahko šelele cele generacije v drugih delih sveta.

Najprimernejša za preseljevanje je Južna Amerika, ki šteje 70 milijonov prebivalcev, prostora bi pa imelo v nji 2 milijardi ljudi. Španci in Portugalsci so Južno Ameriko uspešno kolonizirali, poznejši kolonizacijski narodi, Angleži in Holanci, so se pa naselili samo v zmerenem pasu, kjer je zdaj že preoblijuden. Evropskim narodom preostaja torej samo pot preko morja. Preobljudenost zamorskih deželah v zmerenem pasu bo prisilila tamkajšnje ljudstvo, da bo prodiralo vedno dalje v tropične kraje. Tudi Evropo čak v glednem času preseljevanje v večjem obsegu, ker je zlasti na zapadu že tako izčrpana, da se mora prebivalstvo v potu obraza boriti za vsakdanji kruh.

Jugoslovensko-italijanska pogajanja v zastoju

Dunaj, 30. marca. Po londonskih informacijah objavljajo dunajski in drugi listi, da namerava Mussolini postati duševni in dejanski vodja držav Male antante. Svaha pogajanj, ki so se vršila v Rimu med dr. Nindičem in Mussolinim, je bila ravno ta, da se Italiji zajamči vodilno mesto v Mali antanti. Briand je končno preprečil Mussolinijeve načrte in zato so prišle sedaj italijansko - jugoslovenska pogajanja na mrtno točko. Italija se brani, da bi se Francija sprejela v državni sistem Male antante.

Darujte za sokolski Tabor!

VIII. vsesokolski zlet

Prometno ministristvo dovolilo udeležnikom zleta polovično vožnjo. Udeležba članic.

Po poročilih iz Beograda je prometno ministristvo dovolilo polovično vožnjo udeležnikom VIII. vsesokolskega zleta v Pragi na vseh progah naših železnic. Na odhodni postaji je potreba kupiti cel vozni listek in ga shraniti. Vozni listek veljajo za odhod od 20. junija do 5. julija. Za povratek pa veljajo od 27. junija do 12. julija. Po dosedanjih provizoričnih prijavah se je prijavilo za praški zlet iz Jugoslavije nad 6000 članov in članic in okrog 700 naraščajnikov in naraščajnic. Ker pa bo naraščajna moglo potovati v Prago le 200-300, bodo izmed prijavljenih izbrani le boljši in stariji.

V Pragi je bil 27. marca velik sestanek župniškega načelnika v Tyrsovem domu. Na sestanku so načelnice obravnavale program za VIII. vsesokolski zlet. Priglasenih je med drugim 6000 dijakov. Celokupno je priglasenih za zlet 15.500 naraščajnik. Te bodo letovale posebej. Za ženske naraščaje iz Jugoslavije je določen poseben letovadni program.

Izpred sodišča

BERNOT CONTRA JAKOPIČ. O tej razpravi smo že poročali ob priliki prve obravnave. Ki se je vršila pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča 12. marca letos. Takrat je bila obravnava preložena, da se zasliši še nekaj prič, večeraj pa se je obravnava zaključila.

Obtoženik g. Ivan Jakopič, knjigovez na Cankarjevem nabrežju, je kot predsednik »Pokrajinske zadruge knjigovozov za Slovenijo« sestavil okrožnico, s katero je opozoril člane zadruge, da naj ne sprejmejo v vezavo Bernotovega koleđarskega toliko časa, dokler ne plača g. Bernot zastankov, ki jih je dolžan za razna dela. Gosp. Bernot je zvedel za to okrožnico in je gosp. Jakopiča tožil radi bojkota in razžaljenja.

Pri razpravi je g. Jakopič priznal, da je sodeloval pri sestavi te okrožnice in jo kot predsednik Pokrajinske zadruge razposlal članom. Ni imel namena g. Bernota žaliti, ampak je samo ščitil interese svojih tovarišev, kar je bila njegova predsedniška dolžnost. V okrožnici višina dolgov ni bila navedena in je bila odposlana članom zadruge v zaprtih kuvertah. Priče so potrdile, da je ostal g. Bernot več naročil dolžan, g. Bernot pa je ugotovil, da je za vse zastanke vedno pomudil in tudi dal primerno jamščino, tako da ne gre za dolgove, ampak res le za zastanke, ki bodo poravnani. Da tega ni še mogel storiti, je vzrok ta, da so tudi ljudje, ki dolgujejo njemu in njegovim podjetjem, v zastanku s svojimi plačili. Predlaga zato, da se g. Jakopič obsođi po § 52 tisk. zak. radi klevete, zahteva primerno odškodnino, povrnilo stroškov in objavo sodbe v »Uradnem listu« in vseh delavskih glasilih. Zagovornik s svoje strani je opozarjal, da g. Jakopič ni imel namena tožitelja oškodovati ali obrekovati, ampak je hotel samo svoje stanovske tovariše opozoriti in obvarovati eventualne škode.

Po kratkem posvetovanju je razglasil predsednik senata sodbo, s katero je bil g. Jakopič oproščen, ker tiskovina ni bila namenjena javnosti, marveč le knjizovozom in tiskarnam, in pa ker smatra senat, da se je tudi tokaj resnice posrečilo. Tožitelj je prijaviil ničnostno pritožbo.

Slabo si je pomagaj Lojze J., krojač na Selu pri Ljubljani Možu je šlo slabo, dela ni bilo in še za to, kar je naredil, ni dobil plačila. Ker ni vedel drugače iz zagate, je šel k trgovcu Francetu Novaku in je izvalil od njega 12 m 20 cm blaga za moške obleke, češ da ima že naročnike in bo obleke takoj oddal. Mož pa je blago prodal in je denar zapravil. Za to nerednost je dobil 3 tedne ječe in bo moral seveda povrnuti tudi število in plačati stroške. Zelo smo vam prizanesli za enkrat in imate samo štiri tedne težke ječe. Toda če se vidimo še kdaj v tej dvorani, potem bo bolj! — Tako je poučil predsednik senata

Iz Julijske Krajine

Novi komisarji fašistovskih organizacij. Poslanec Renato Kicci, ki je bil kakor znano poslan v Trst z nalogo, da čisti tržaški fašiz, in ki je to nalogo tudi tako izvršil, da je odstavil dosedanjega tajnika Lupetina ter izključil iz stranke predsednika južljiskih in dalmatinskih bojevnikov-prostovoljcev, vsled česar se je njihova organizacija morala raziti, je odpotoval v Rim in osrednje vodstvo fašistovske stranke ga je delegiralo v Parno. Na njegovo mesto v Trstu pa pride poslanec Moretti, najozji rojak Farinaccija in dosedanji komisar videskega fašija, kjer je med drugimi izključil od vsakega političnega in sploh javnega delovanja ter končno celo iz stranke znanega Pisentija. Za izrednega komisarja za reorganizacijo isterskega fašija, ki ga je vodil dolejo Berlinzoni, ki pa je nenadoma zbolel, je imenovan znani Rečan kapetan Host-Venturi.

Zopet iskane. V ponedeljek zvečer so ob prihodu vlaka v Sv. Lucijo zopet aretirali g. Krašno, preiskali in nato zopet izpustili. Krašna je sotrudnik gospiškega uredništva »Edinosti« in »Zveze prostevnih društev«.

Fašistovski pozdrav v Joŝi. Šolska oblastva javljajo: »Načno ministristvo je z okrožnico št. 1 od 2. januarja 1926 odredilo, da je rimljanski fašistovski pozdrav obvezon v vseh zavodih in vseh solah vsake vrste. Poudarjam na tozadevna vprašanja, da se ima smatrati ta pozdrav za obvezon ne samo v odnosih med ravnatelji, nadzorniki, voditelji, učitelji in pisarniškimi in postrežnimi osebjem, temveč tudi v občevarju med učitelji in učenci. Po novem ukazu Nj. ekscelence načelnika vlade se mora smatrati rimljanski fašistovski pozdrav v razmerju med predstojniki in podložniki, med učitelji in učenci za obvezon tudi zunaj šole.« — Komentar je pač nepotreben.

Ukinjeni dijaški društvi v Tolminu. Radi gorečnosti ravnateljice italijanskega otroškega vrtca v Tolminu je ravnatelj učiteljca Slovenec Pavlin, znan že po proces

Spec. mehanična delavnica za popravo pisalnih računskih strojev in registr. blagajn. Lud. Baraga, Ljubljana, ŝelenburgova ul. 6

Jack London Roman treh src — Bog solnce se jezi, — je izjavil svečenik svečano. Govoril je sicer neko čudno španščino, vendar so ga pa prišleci razumeli. — Tuji so prišli v našo dolino in še vedno so živl. Zato se je božanstveno solnce razjezilo. Odgovorite, vi mladeniči, ki ste privedli te tuje, kakaj jih niste takoj ubili! Odgovorite tu pred oltarjem! Mar niste čuli mojega povelja, ki je in ostane tudi božje povelje, da morate tuje takoj ubiti?

prsa, stokatj in tarmati. — Solnce noče žrtve, ker je pogasilo ogenj na oltarju. Čakajo nas čudne reči. Tu je globoka tajnost, ki jo smem poznati samo jaz. Tujevc ne bomo sežigali na oltarju — takoj. Počakati moram, da se mi razodene volja božanstvenega solca. Zamahnil je z roko v znak, naj se pleme vrne v svoje koč. Prekinil je obred in odredil, naj odvedo njemške v Veliki dom. — Ničasen ne razumem, — je zašepetal Francis Leoncici na uho. — Upam pa, da nam daš vsaj jesti. — Poglejte to ono-le deklico, kako je lepa, — je dejala Leoncici in pokazala Francisu dekletca, ki se je po svojem inteligentnem obrazu razlikovala od drugih izgubjenih dek.

je ostala pri njih samo deklica. Torres se ji je začel zopet dobrikati, toda ona se ni zmenila zanj. Nepremično je gledala Leoncicio, ki ji je bila očitno zelo všeč. — Najbrž bo tole gospodinja, — je dejal Francis. — Veste, prav kakor deklice v samojskih vaseh, ki morajo kratkočasiti vse tujece in goste. Izbero jih veliki svečeniki zato, ker so lepe in inteligentne. Pri vseh obredih in ceremonijah igrajo glavno vlogo. In ta deklica je zelo podobna nim v samojskih vaseh — dasi je še nekoliko premlada. Deklica se je približala Leoncici in dasi je je prekrasna tujka očarala, se ji vendar ni poznalo, da bi jo imela rada. — Povej mi, — je dejala deklica v čudnem starošpanskem narečju svojega plemena, — ali je tu-le mož res kapitan Da Vasco, ki se je spustil na zemljo iz svojega solnčnega doma. Torres je povesil oči, potem se je prijazno nasmehnil, poklonil in izjavil: — Da, jaz sem Da Vasovega rodu. — Ne Da Vasovega rodu, temveč sam Da Vasco — ga je opozorila Leoncicio po angleško češ, naj pazi na svoje besede. — Imenitna ideja, — kar sprejmite to vlogo, — je dejal Francis po angleško, da bi ga deklica ne razumela. — To nas lahko reši iz te pasti. Njihov svečenik mi nič kaj ne ugaja. Računati pa moramo s tem, da je neomejen gospodar in vrhovni poveljnik izgubjenih dek.

Da naposled sem se vendarle vrnil s solnce na zemljo, — je dejal Torres deklici. Začel je takoj igrati vlogo Da Vasca. Dolgo ga je gledala. Iz njenih oči so odsevali najprej pomisleki, potem nade in naposled vera. Nato se mu je spoštljivo poklonila, pogledala mimogrede Francis in se zopet obrnila k Leoncici. Nasmehnila se je je tako prijazno, da se je takoj videlo, da jo ima rada. — Nisem vedela, da je bog ustvaril tako krasno ženske, kakor si ti, — je dejala deklica in se počasi obrnila k vratom. Ustavila se je na pragu in pripomnila: Tista, ki sanja, je sicer prekrasna, vendar se pa nekam čudno razlikuje od tebe. Komaj je pa deklica odšla, se je pojavil na pragu veliki svečenik v spremstvu mladeničev, ki so prišli menda z namenom pospraviti posodo in ostanke jedi. In res so začeli eni pospravljati posodo, dočim so planili drugi na svečenikovo povelje na tuje ter jim zvezali na hrbtu roke. Odvedli so jih k oltarju božanstvenega solca, kjer so bile zbrane vse izgubljene duše.

Beleznica KOLEDAR. Danes: Sreda, 31. marca 1926; katoličani: Modest, Mojmir; pravoslavni: 13. marca, Kiril; muslimani: 17. ramazana 1344; židje: 16. nisana 5686. Jutri: Veliki četrtak, 1. aprila 1926; katoličani: Mutimir; pravoslavni: 19. marca, Hrisant, Darija; muslimani: 18. ramazana 1344; židje: 17. nisana 5686. DANASNJE PRIREDITVE. Gledališče: opera zaprta, drama »Jolin Gabriel Borkman.« Kino Matica: »Pot do Boga.« Ljublan, škj dvor: »Deklica s protekcijsko, Kino Ideal: »Maks, kralj cirkusa.« JUTRIŠNJE PRIREDITVE. Gledališče in kinometa »grajl, zaprti, DEZURNE LEKARNE. Sreda: Sušnik, Marjin trg, Kurač, Gra sposvetska cesta. Četrtak: Trnkoczy, Mesni trg, Ramon Miklosičeva cesta. Solnce zaide danes ob 18.26, vziđe jutri ob 5.43 in zaide ob 18.27. Mesec vziđe danes ob 20.35 in zaide jutri ob 7.1.

PROTIV PLUČNIE BOLENIJA „VEDOMIN“ EMOLUZIJA pro početku tuberkulozi, branhitisa, katara, i drugih plučnih bolesti, za naglo oporavljenje organizma i za brzo iščesavanje lokalnih promena. PASTA za pojačanje otvaranja apetita u oslabljeni, nurovznih, osobito kod škrofulozne rachične dece. — Na prodaju u svim apotekama. Laboratorij „VEDOMIN“ BEograd, Vajfertova 52.

Hajd na jug! Tudi nad belo Ljubljano se je izgubila par pomladanskih solnčnih žarkov in nas opozorilo na predstoječi pohod zelenih pomlad, na cvetno brstje in majna, na prerojenje, ki čaka narodo, kakoli človeka. Kar preko noči se bo izpremenila slika naših ulic in cest, promenade na Aleksandrovi cesti ob popoldanskim urah in po Tivolskih parkih bo oživila v bujni modri flori mladosti in koprnjenja po ljubezni. Naše ženstvo, od najmlajšega do višjih letnikov, se bo odelo v najnovišje modne kreacije pariških vzorcev in ljubljanskih salonov. Na tisoče src bo zahrepelo po neznanih doživljajih in sanjalo o sreči in blazženstvu.

V tem splošnem koprnjenju po neznanem ni čuda, da se pojavi tudi koprnjenje po potovanju, po jugu, po južnih mestih, po odhodu na morski obali. To, kar je v zunanem svetu in v velikih mestih že davno vsakdanja pomla, danska navada, se poraja s skromnimi začetki tudi pri nas. Ne potujemo na francosko rivijero in tudi Viareggio, Rima ali Neopolja ne vidimo o velikonočnih praznikih, zato pa računamo potne stroške in ugibamo, kako bi prišli do Crikvenice in Novega eventualno do Splita ali se zazabili z jadralnim parnikom do Dubrovnika. Mimo grede računamo na Opatio, na Lovrana, na Reko, na Trst in Gorico, Veselje združujemo s praktičnim potom in ugibamo razliko za elegantne potrebščine, ki so morda na jugu cenejšje.

Ze za božične praznike je bil nava na ta mesta iz Slovenije ogromen. Na trgu sv. Marka v Benetkah se je srečala tretjina ljubljane. Tudi po tržakih molih, na reških ulicah, v Opaciji, v Crikvenici in dalje proti jugu si srečavali Slovence, drage znance iz Celja in Maribora, stiskal roke ter opozarjal na te in one dobrote cenenejga nakupa. Gotovo je, da bodo velikonočni prazniki zvalib! neobičajno veliko število potovanja želimih Slovencev na jug in da se že sedaj glasi parola vseh, ki si morejo kaj prištediti: Hajd na jug!

Gospodarstvo

Zitni trg

(Tedensko poročilo novoosodske blagovne borse.)

Položaj na žitnem trgu je bil do konca preteklega tedna brez večjih sprememb. Koruza je bila pri slabi ponudbi precej labilna, pšenica pa čvrsta brez ponudbe. V soboto se je položaj spremenil. Povpraševanje po koruzi za relacijo po Donavi je bilo veliko, ponudba pa rezervirana. Tudi cene so nekoliko poskočile. Ta nagla sprememba se razlaga z likvidacijo prejšnjih zaključkov od strani dunajskih trgovcev, Vagonsko blago prompt in terminsko so kupovali za relacijo Italija. Cene so koncem tedna znatno poskočile. Tudi povpraševanje po pšenici za relacijo Dunaj po Donavi in za vagonico blago relacija Italija je bilo živahno. Brala se za koruzo ni mnogo zanimiva. Pač pa so šle v Brailo večje količine pšenice in sicer samo srbijske, ker cene baškega in banatskega blaga ne odgovarjajo ondodnim cenam. Promet je znašal 224 vagonov. Dovolj pri pšenici minimuma, pri koruzi nekoliko večji.

Pšenice je bilo prodane 37 vagonov. Začetkom tedna po 277,50, koncem pa po 285,50, po zaključku borse so ponudili 285. Kupujejo domači mlinci in izvozniki za relacijo Braila. Blago na Donavi povpraševanje brez ponudbe po 187,50 Kč. Dunaj so kupovali pšenico po 187,50 Kč. Brala se notirala za srbijsko blago 204 šil. Baško in banatsko blago so plačevali največ po 212-214 šil. Ponudbe ni bilo. Vagonsko blago za relacijo Postojna je notiralo začetkom tedna 590, koncem pa 592,50 dol.

Koruze je bilo prodane 173 vagonov. Baško vagonico blago je notiralo na glavni progah ali v okolici Sombora 109-110, po zaključku borse 112,50, sremsko pariteta Italija 112,50. Vagonsko blago je še slo za Postojna. Prompt blago na relaciji je notiralo začetkom tedna 115. Zvečanje je bilo po povpraševanju po vagonem terminskem blagu. Kupovali so izvozniki za relacijo Postojna. April pariteta Ruma je notirala 117,50, april-maj-juni 122,50. Blago za april na Donavi in Tisi je notiralo začetkom tedna 112,50, koncem povpraševanje po 125. Italija je plačevala začetkom tedna prompt blago po 70 lir, koncem tedna so cene nekoliko poskočile.

Moke prodane 10 vagonov. Ponudba začetkom tedna velika, koncem pa rezervirana. Prodaja na domačih in inozemskih tržiščih zelo slaba. Ožg začetkom tedna ponudba po 455 — koncem 460. St. 6. začetkom 250, koncem 260. Otrubi sremski in baški v vrečah ponudba po 100 brez povpraševanja.

Vizola prodanega 2 vag. od 140-147,50, ponudba velika brez povpraševanja. Ovesa ponudba 165-167,50 so brez povpraševanja. Ječmen brez prometa. Ponudba velika.

—g Stanje oševkov od 1.—16. marca. Splošno stanje oševkov in jarovine je med dobrim in zelo dobrim. Ozimina je dobro prezimovala in se povoljno razvija. Ponekod je napravila velika znatno škodo. Prvih štirinajst dni v marcu delo na polju ni bilo mogoče, ker je pogosto deževalo. Kmetje so vozili gnoj in orali, kolikor je pač dovolj vreme. Stanje živine je povoljno, krme je dovolj, izvzemši raško oblast, kjer je primanjkuje. V nekaterih krajih se je pojavila svinjska kuga in živinska kolera.

—g Postojniški tardinjski odbora. V ponedeljek se je vršila v dvorani beogradske industrijske zbornice seja tarifnega odbora, na kateri se je razpravljalo o pravičniku. Z nekaterimi spremembami in dopolnili je bil pravilnik sprejet. Dalje je bilo sklenjeno, da se bo vršila 12. aprila na Sušaku seja sekcije za notranji promet, ki bo razpravljala o tarifah na žito, moko, umetna gnojila, cement in vino.

—g Zavarovanje valute ob izvozu jaja. V novem zavezaniku za zavarovanje valute od 1. do 15. aprila je določena vrednost svežih jajc z iznosom 1000 Din za zajob (1440 komadov).

—g D.bave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. aprila t. l. ponudbe za dobavo 700 kg mangan kita, za dobavo 1000 kg steklastega kleja ter za dobavo 3000 kg modre galice; do 6. aprila t. l. pa za dobavo 1000 kg cinkove pločvine, za dobavo ležajnih skloj (Kupferstangenlagerbüchsen, Injektordampflüssigkeitkegel), za dobavo 20 m² medeninate perforirane pločvine ter za dobavo 6 kontrolnih ur za nočne čuvaje. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije.

—g Trgovinska pogajanja z Madžarsko. Po poročilih iz Beograda se prične te dni trgovinska pogajanja med našo državo in Madžarsko.

Strašna rodbinska drama

Rudar potopil svojo ženo.

Pred praškim poveto se je zagnoval 26letni rudar Jaroslav Pilař. Svojo 21letno ženo Marijo Pilař je vrgel 7. novembra v ribnik, kjer je nesrečnica utonila. Pasautje so opazili Pilařa, kako je sunil ženo v ribnik. Ko so ga orožniki prijeli, je pripovedoval, da je žena hotela utrgati strastko, pri čemur se ji je spodrsnilo in da je padla v vodo. Skočil je za njo, da jo reši, kar mu pa ni uspelo. Na suho jo je potegnil že mrtvo. Ker se je mož zapletel v protislovja, so ga orožniki odvabili v zapore. Po dveh dneh je poklical sodnika in skesano je priznal svoj krivdo. Domneval je, da mu je žena, ki je slavala kot krasotica, nezvesta, in je sklenil, da jo umori in jo tako kaznuje za nezvestost. 7. novembra je šel z ženo na sprehod mimo ribnika. Ko je dospel do ribnika, je opozoril ženo na vodo, ji sezgal pred pazduho in jo potegnil v ribnik. Zaplaval je od nje stran, žena pa, ki ni znala plavati, je utonila. Ko je zapazil, da je žena zopet na površju vode, je splaval k nji in jo potisnil pod vodo. Žena se je v krošnjem obupu branila. Pozneje je mož spremenil svojo pripoved in dejal, da sta sklenila skupno v smrt. Pri obravnavi se je zagnoval s tem, da je hotel v smrt, pri čemur pa je priznal, da njegova žena ni hotela prostovoljno skočiti v ribnik in da jo je siloma porinil v vodo. Porotniki so potrdili glavno vprašanje, na kar je sodišče obsodilo Pilařa na smrt na večalji. Obtoženec je sprejel obsodbo apatično.

Tuleče jezero

Fantastični prirodni pojav v Bosni.

V beogradskega vremenarjem se čita sledečo skoro neverjetno storiilo: Iz Gračanice v Bosni javljajo o fantastičnem dogodku, ki razburja prebivalstvo vsega gračanjskega srca. Pred dnevi so seljaki iz sela Boljančica čuli nenavadne glasove. Ki so prihajali iz bližnjega jezera. Iz vode, v kateri živi veliko število jegulj, je bilo slišati tovrstno tuljenje, podobno glasovno tovrstni siren, in to 3 do 4 kilometre daleč naokrog. Glasovi so se

To in ono

ponavljali približno vsakih 20 minut skozi deset dni, podnevi in ponoči. Naravno je, da je ta izredni pojav povzročil med prebivalstvom veliko razburjenje.

Vest o tulečem jezeru se je bliskovito raznesla po vsem srezu in iz vseh krajev okolice prihajajo radovedneži, da slišijo nenavadne jezerske glasove. Naivni seljaki zatrjujejo, da je v jezeru nekaj, drugi pobožnejši pa vidijo v tem nekako božje znamenje. Lahkoverni muslimani, ki imajo baš te dni svoj »ramazan«, napovedujejo konec sveta.

Dne 28. t. m. je prišla v selo Boljančice komisija strokovnjakov in izvedencev, da ugotovi, kaj je na stvari. V okolici jezera se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je nestrno čakala na rezultat preiskave jezera. Jezero je bilo preiskano na vseh koncih in krajih, zlasti na mestu, odkoder so prihajali glasovi, rezultat pa je ostal popolnoma negativen. Za vsak slučaj je jezero obkolilo tudi večje število lovcev, oboroženih s puškami. Po izvršeni neuspeli preiskavi so lovci streljali v mesto, odkoder prihajajo zagonetni glasovi. Vse skupaj pa ni pomagalo nič. Jedva se je Komisija oddaljila za par streljajev od jezera, zopet so iz jezerske gladine zadeneli zagonetni, mozeg pretresajoči glasovi, podobni tuljenju parniške sirene. Lahkoverni narod se je strahoma razšel, živahno komentirajoč nenavadni pojav. Jezero baldi v najkrajšem času znova preiskali.

44 dni brez hrane

Že pred vno smo imeli umetnike v gladovanju. Eni so stradali iz principa, drugi in znak protesta, tretji iz čistihlepa in materialnih ozirov, četrti so zopet demonstriali, koliko časa da vzdrže brez hrane. Tudi po vojni so se pojavili številni umetniki v gladovanju. Svetovni rekord v gladovanju je odnesel pred leti 43 dni Mulatti, ki je vzdržal polnih 43 dni brez hrane. Mulatti je našel mnogo posnemalcev, nihče pa ni vzdržal polnih šest tednov in en dan kakor on. Manjja umetnega gladovanja je zadnja leta naraščala zlasti v Nemčiji.

Seveda so pri vseh kandidatih

Piruhe odjemalцем

v obliki 15% popusta pri perilu in 20% popusta pri izgotovljenih oblačilih do sobote pri

Drago Schwab. Ljubljana

prevladovali materijelni nagibi. Človek ki je nameraval stradati, se je dal za pretji v stekleno omaro in proti mali odškodnini ga je omaro lalko vsakdo gledat. Čim več obiskovalcev, tem boljši za kandidata lakote, in čim več dni je vzdržal, tem večji so bili dohodki.

Tak kandidat je tudi Berlinčan Jolly, ki je baš te dni zaključil svoji 44-dnevni post in s tem potolkel svetovni rekord Italijana Mulattija za polnih 24 ur. Jolly je v nedeljo ob 18. zapustil svojo stekleno celico. Povodim otvoritve celice so bili na čelu številni zdravniški izveščenci in Jolly je bil takoj skrbno preiskan. Baje niso našli na njem resnejših škodljivih posledic 44-danskega posta. Čim se nekoliko okrepi, priredi po raznih mestih Nemčije predavanja, poleg tega pa se bo produciral v varietetih. Hoče torej smotrno in vsestransko izrabiti kapital, ki si ga je zbral s svojim prostovoljnim gladovanjem.

Na težji je Jolly v dobi stradanja izgubil 14,5 kg in znaša sedaj njegova teža le 47 kg. Baje namerava Jolly še tokrat potovati v Newyorku znova gladovati in povabiti ob tej priliki vse umetnike v gladovanju na tekmovalje. Jollyja je tekoni njegovoga gladovanja posetilo nad 300.000 gledalcev, ki so plačevali prve dni po 50, kasneje pa po 70 prenikov vstopnine. Vsaka skupaj je imel Jolly 175.000 mark dohodkov, kar znaša v naši valuti nad dva milijona Din. Torej čeden zaslužek, za kate-rega se že izplača gladovati!

Danes poročajo iz Berlina, da je Jolly sinoči umrl. V nedeljo ponoči mu je postalo slabo, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je sinoči izdihnil. Neposrednega vzroka smrti zdravniki še niso ugotovili.

Da najboljši je to značaj, Colombo Ceylon čaj!

Botot

Kraljica vseh francoskih past za zobe

Glavno zastopstvo D. Pechmajou, Zemun-Zagreb

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent „Ideal“ z jamstvom za nogavice, joptce, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno existenco. V zalogi s puokom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepri

F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5
Generalni zastopnik.

SVILENE klobuke in slamnike

v veliki izbiri —

Solidno blago nizke cene priporoča modni salon

Stuchly-Maške Ljubljana, Zidovska ul. 3.

ZAHVALA.

Iskreina in srčna hvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljcem na izrazih sožalja pri smrti našega milega pokojnika.

LJUBLJANA, dne 31. marca 1926.

Rodbina Lenarčič

Orehe

po ugodni ceni proda — J. Hochmüller, Maribor. Pod mostom 7. 987

Prazno sobo s souporabo kuhinje išče mirna gospodična. — Ponudbe pod «April/1926» na upravo «Slov. Nar.».

Gostilno dobro idočo na prometnem kraju v mestu ali na deželi iščem v najem. — Ponudbe pod «Gostilna/990» na upravo «Slov. Naroda».

Soba s kuhinjo išče mlad zakonski par v novi ali stari hiši. — Ponudbe pod «Šiško stanovalje/991» na upravo «Slov. Naroda».

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrzišče št. 5

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf — Hugon Hibber, Ljubljana, Valvazorjev trg. 71/T

PIHALA (Blechmusik-Instrumente)

hitro in precizno popravlja trvdka Alfonz Breznik

LJUBLJANA, Mestni trg 3 - pri magistratu

Šablone za predtisk ročnega vezanja izdeluje in opremlja

predtiskarne

ročnih del

B. J. Adam, tovarna pergamentnih šablon

Nové Hrady u Vys Myia - Československo

Za SMS dobavljam šablone proste carine. Cenik zastoji.

Sprejemem zastopnike za celo Kr. SMS.

Krojaški pomočnik

na deželi, izkušen, marljiv in skromen — išče delo; najraje v mestu. — Pisati na: Franc Vognine, Negova pri Gornji Radgoni. 924

10.000 Din

posojila iščem za trgovino z mešanim blagom. Obresti plačam dobro. — Ponudbe pod «Din 10.000 988» na upravo «Slovenskega Naroda».

V restavraciji „Pod SKALCO“

Mestni trg 11 77-T

se točijo pristna ter pitna vina. Preko ulice Din 1 — ceneje. Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. odlo 13. zajtrkovalni koncert.

Dalmatinsko vino

(Opolo) naprodaj. Vpraša se: Pfeifer, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8. 955

Vajenca

za brivsko obrt sprejme takoj — Albin Sinkovec, brivec, Vič. 1001

Strojni tehnik

absolvent tehnične srednje šole, dober risar, popolnoma vešč nemškega jezika — se išče. — Ponudbe pod «Strojni tehnik/1011» na upravo «Slov. Naroda».

Prodaj ventilator

za gostilne i. dr., premer 25 cm, tok 150 Volt. Cena Din 300.—. — Vprašajte: Cerkvena ulica 3 (Trnovo). 999

Kupujem

po ljubiteljskih cenah tabernaklje, garniture, kozarce, roboto, porcelan, ure itd. — Ponudbe na: Julij pl. Hübnershofen, Silbermagnl, Zagreb, Ilica 131. 998

Vino

izvrstno kakvoče, prodaje na malo i veliko v lastinstvo Josipa pl. Kiepacha u Križevcih — za ceno od Din 9.— staro, i Din 6.— novo po litri, postavno Križevački kolidovr u bačve kupca. 1000

Plačilna natararica

z dobriimi izpričevali — išče službo v večjem hotelu na letovišču. — Ponudbe pod «Natararica 970» na upravo «Slovenskega Naroda».

Urarska delavnica

Franc Korošec se nahaja na Poljanski cesti št. 7 (dvorišče) in prevzemam popravlja podjamstvom. 73/T

Začetnica

možna slovenskega in nemškega jezika — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka; event. gre kot vzgojiteljica k otrokom. Ponudbe pod «Začetnica/962» na upravo «Slov. Naroda».

Prava francoska krema za čevlje.

Glavno zastopstvo D. Pechmajou, Zemun-Zagreb

Pomladne novosti

negavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, ro-kavice, naramnice, palice, razna mila, gumbi in potrebnosti za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike.

NAJNIŽJE CENE. NAJNIŽJE CENE.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA 65-T
(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. — Vse informacije brezplačno.

Občni zbor

Posojilnice za Stari trg - Lož in sosedstvo v Starem trgu 100-Z

se bo vršil dne 11. aprila 1926 ob dveh popoldne v prostorih posojilnice.

SPORED:

1. Odobritev letnega računa za leto 1925.

2. Raznosterosti. ODBOR.

Najboljša mlečna in čokolada za kuhanje

Louit

Glavno zastopstvo:
Daniel Pechmajou
Zemun — Zagreb.

Uvajajo: Josip Zupančič, — Za «Narodno tkalstvo» Fran Jezernik, — Za inozemni del lista: Oton Christof, — Val v Ljubljani.